

SINIUM

Tomo
CUARTO

AÑO
VII

Dirección: Redacción y Administración
Círculo Solidario
Sineu 20 Agosto de 1911

N.º XV
(97)

Segunda
ÉPOCA

colectivística inteligencia, pero ¡de que manera! ¡los voluntarios y pacientes artesanos dando magnífica forma á ese colosal arco de nuestra «Constitución», que á pesar de todo simbolizará siempre el espíritu de engrandecimiento de estas fiestas: lo vulgar arrollado por lo sublime; hasta los más mínimos, insignificantes, de los adornos que realzan la Cuartera, el Obispo, el Mercadal, todo ello ¿no lo demuestra?...

Y ese otro trabajo primario, pacienzudo, de solamente de «ellas», ejecutado con delicadeza por sus débiles y amaestradas manos en los salones de la dicha sociedad, que luego esparcido y simétricamente distribuido por aquellas plazas y calles vino á formar la bóveda, aquella bóveda de tan acendrado españolismo que tanto cautivó y fué objeto de admiración ¿no nos lo demuestra también?...

La fiesta ha sido espléndida. Todos sus números acertadísimos.

Ha habido entusiasmo, idea, espíritu.

Un apretón de manos á «ellos».

«A ellas» nuestra alegría, aquiescencia, felicitación.

Hasta el año que viene. La fiesta se ha sentido y debe repetirse.

No se puede pedir más.

No se debe.

Las personas desapasionadas y de buen gusto, así opinan.

Que son las que valen.

A Un Principiant

Al·lotet de *Sa Defensa*. ¿Qué tal te pareix sa conducta de Don Bartomeu Font amb ses coses y persones de l'esglesia? ¿Tens medis per desfer s'argumentació que t'he fregat p'els morros trectant els assuntos més serios que tu desfigurares demunt *Sa Defensa*? ¿En tens? Ala, ido, si los poses en práctica. Empero mira, al·lotet, no me surtis amb afirmacions, no me venguis amb perendengues. Fets, ravóns, arguments; aquests han d'esser els medis qu'has d'usar per discutir com els homos formals. Pero ¿es que no pots destruir els arguments que hi ha dins ses quinze o setze columnes de SINIUM que t'he dirigides per ferte mostrar els peus sobre s'assunto de

La Fiesta

HAY que haberla visto. Los amigos en su natural entusiasmo dicen: «nuestra gran fiesta». No tanto

Esto no obstante, bien considerada, para personas desapasionadas y de buen gusto aquello es «lo cierto».

La comisión de nuestro Ayuntamiento asociándose para mayor lucimiento de su cometido al «Círculo Solidario»; el programa de festejos aprobado por unanimidad; la práctica ejecución del mismo convirtiendo á la realidad la acertada teoría forjada por aquella

ses confreríes y de sa processó del Corpus y de s'insultada a n'el senyor Ecónom? Ergo D. Bartomeu Font posant multes a n'els sants, no volguent qu'el seu Ajuntament anás a sa processó del Corpus, insultant el Sr. Ecónom, etc., etc., se va acreditar d'opressor de l'església de Sineu, de batle arbitrari, de buguedera sensa criansa ni educació. ¿Heu sentis, al·lotet de *Sa Defensa*? No me diguis desvergonyit. No som jo que calific sa conducta de D. Bartomeu. Es el pes de s'argumentació, son els fets matexos, es D. Bartomeu que se dona una calificació tan poc honrosa.

∴

Pero ¿y com diantres, al·lotet de *Sa Defensa*, t'has passat per s'escudeller, fermós entendre que Don Bartomeu Font es tan bell mosso? ¿Qué nó era éll qu'enviava llamps a l'església? ¿Qué no era éll que deya a n'els seus que no fessen llimosna a n'els sants? ¿Qué no era éll qu'enviava la gent a escupir a sa cara dels capellans? ¿Qué no era éll que deya que sa missa dels capellans qu'anaren a votar no tenia valor? ¿Qué no es éll que ha encés es foc de persecució contra ses congregacions, contra sa pietat y contra tot lo que fa olor d'església? ¿Axó es es catolicisme de D. Bartomeu Font? ¿Axó es sa seua religiositat? ¡Vaja, al·lotet de *Sa Defensa*, no mos vulguis embetumar!

∴

A l'hora d'are ses persones que se guien per sa raó ja haurán vist qu'el Rt. Senyor Ecónom y demás persones esglesiaístiques que varen intervenir en lo de ses confreríes y en lo de sa processó del Corpus no foren altre cosa més que unes víctimes y haurán vist també que es que va fer es paper de botxí va esser D. Bartomeu Font.

¡Bella gloria per un senyor misè, ex-diputat provincial y a cortis!

∴

Pero ¿y no hi ha cap remey perque aquest D. Bartomeu Font deposi sa seua actitud contra ses coses y persones de l'església? Ja se jo que si el Sr. Ecónom y demás capellans se posaven a ses ordes d'en Font, doblegant es coll a totes ses seues imposicions per capritxoses que fossen, D. Bartomeu s'amansaria y si bé no se feria beato (perque a n'es parexe no ha nat per tal cosa) al menos dexaria de fer sa propaganda que fa contra tot lo que fa olor d'església; pero, al·lotet de *Sa Defensa*, axó no pot esser. El Rt. Sr. Ecónom no va venir a Sineu per esser un esclau d'en Font ni de cap polític del mon. Els capellans tampoc foren ordenats per agontar estafetá a n'aquest senyor. Els sacerdots que s'estimen un poc y se fan carrer de sa seua missió, saben que per demunt en Font hi está Deu, sa consciencia y s'honra de sa familia sacerdotal. ¿No heu entens tu axí, al·lotet de *Sa Defensa*? Idó no le-hi entenguis. Des teu pa ferás sopes.

∴

Are, al·lotet de *Sa Defensa*, ja domés mos falta: 1.ª dirté virolla perque per demostrar que's partit fogoneu es tan religió com es de sa Pell dones per prova que a sa processó de Sant Pere es qui duya es penó del Cor de Jesús era un senyó fogoneu.—2.ª dirté mentider perque dius que's partit fogoneu no va esser s'organizador dels balls de máscara.—3.ª dirté altre vegada virolla, perque, diguent que tals balls lo matex qu'es que se va fer a devant l'església es día de sa venguda dels Missioners no tenien altre objecte més que mortificar certes persones (¿s'Ecónom y Don Arnau Ramis?), en ves de

rentar sa cara a n'els fogoneus los ho embrutes més.—4.ª tornarte dir altre vegada mentider perque dius que sa festa de Sant Marc era més solemne en temps dels fogoneus que en temps dels pellosos.—Y 5.ª dirté estúpit y dir-hó a n'els fogoneus; perque si dius qu'els pellosos s'han aferrat a la Església y veus que les va tant bé ¿per qué no vos hi aferrau els fogoneus en lloc de fer-vos-ne enfora y mourer-li tanta guerra?

∴

Consti, al·lotet de *Sa Defensa*, que jo no me vuy aficar a discutir es catolicisme des partit fogoneu. No dic res sobre aquest particular. Lo únic que dic es que D. Bartomeu Font de dos anys a n'aquesta part (dexem s'historia de n temps d'en Rubí), ha bufetetat ignominiosament l'església de Sineu. Dic també que sa conducta de D. Bartomeu Font no es sa d'un católic ni heu será may; es sa conducta de un Combes petit.

¿Per qué, idó, al·lotet de *Sa Defensa*, els fogoneus que son tan catòlics tenen D. Bartomeu Font per jefe, l'adoren, l'obeexen en tot y per tot, el defensen y treuen cara per éll y may, may, han tengut una paraula de protesta contra sa seua obra de persecució contra la església de Sineu y els ministres de l'altar?

Adeu, al·lotet, al·lotèu.

✕.

P. D.

S'articlet de *Sa Defensa* titulat «¿Es pellosos carregats de bona fe?» no logra refutar ni fins y tot es més petit dels meus arguments. Es un caramull de paranles escrites a un'hora de mal humor. Per tant, al·lotet de *Sa Defensa* no prenguis a mal que jo me limiti a ferte una riaya fresca a les barbes. En serio domés t'he de fer una

pregunta: ¿A-n-aquí el Rt. Senyor Ecónom ha tayat may sa capa per no esser de la seua? Cita pessa. Si no la cites considera que es un canalla aquell que insulta un home, que es dues vegadas canalla aquell que insulta un home que's capellá y que es tres vegadas canalla aquell que insulta un capellá que es además sa primera autoritat esglesiástica d'un poble.

¡Ay, al·lotet de *Sa Defensa*, y com es vé qu'els fogoneus feis lluir molt poc es vostre catolicisme amb aquesta curolla que teniu de cap-ficar els capellans! ¡Sabs que vol dir de molt axó de posar-mé es nom de s'Ecónom a demunt *Sa Defensa* amb tanta jujeresa y poc respecte!

Es mateix.

Secció Llenderesça

A n'es número passat de SINIUM no hi poguerem aficar totes ses llenderes que teniem avinents: avuy, anc que no les hi afiquem totes a ses passades, axí matex n'hi anirán algunes.

Ala fogoneus! parau.

Vertaderes negruras

Un altre, o es matex escriguedoretxo de s'in-Defensa, enfloca demunt sa matexa, un escritet que vol pareixer una mique d'article. El titula *Negres calumnies*. Parex que es fátuo s'ha aficionat molt a sa negror, segurament p'es bon resultat que ses Negruras han donat a n'en Tulio. Pero el Sen Llendera no hi te jens d'afició a sa negror, sinó que li agrada lo cla i lo llempant. Li agrada sa llum i per axó vol donar també un altre encals a s'escriguedoretxo de s'in-Defensa per lo que toca a n'aquest punt. Diu aquest *torra-pipes* que es fals de tota falsedat que es Rector de la Parroqui hagi presentat cap conte a la Sala. També diu, que a sa sessió de día 21 de Joriol foren presentats dos contes, un firmat p'es Depositari de l'esglesia, i s'altre per s'escolá; que es conte des Depositari l'aprovaren tot d'una sense qu'el volguessen examinar, pero s'altre, es de s'escolá, que era es de sa cera cremada per ses funcions relligioses que pague s'Ajuntament, encare que es jefe de sa minoría D. Francesc Crespí (a) Guimet, no digués que estás mala-

ment, va dir pero que volia ecsaminar-lo, efegint que sa comissió ni siquiera per delicadesa, va dir a cap de sa minoría qu'ells haguessen vist pessar sa cera o que hey eren quant la pesaven. ¡Vaja quin xiselét! ¡Amb un parey d'endenades com aquesta mos n'anam tots a pico i está fet ja de noltros!

Escolta ido, escriguedoretxo. ¿Vol dir es Rector de la parroquia no va presentar cap conte? ¿Y que no sabs tu que es que te dret per manar i mane una cosa, es lo matex que si ell la feya? Si un senyor per medi d'un criat seu envía una llimosna a un pobre ¿qui diven qu'ha fet sa llimosna es criat o es senyor? Si un senyor envía un dependent seu per cobrar una cantitat que li deven, en venir es final ¿qui es que cobra, es dependent o es senyor? Y encare que aquest dependent firmi es recibo de lo que cobra ¿no es per ventura en nom des senyor? ¿Que no heu veus, oh gran tros de pestenaga, que en tot axó qui figura en primer terme es es senyor i sempre es senyor? i qu'els altres son sempre un manáts, uns enviáts i que maldement cobrin els dobbés no son seus, i que si cobren no cobren en nom seu sinó en nom des senyor? ¿A n'aquí se dona sa culpa quant hi ha desberats i renou per dins la vila? ¿Per ventura la donen a n'es satx, o a n'es peóns? De cap manera. La culpa es des Batle. Y quant ses coses van bé i vent en popa ¿a n-a qui s'atribuex sa gloria? ¿Per ventura a n'es satx o a n'es peóns?

Ah no! sa gloria es del senyor Batle i sempre del senyor Batle. ¿Que no heu sabs que es mal-de-caps son sempre des Cap? ¿Que no heu sabs que quant hi ha abusos, malcriadeses i desordes sa culpa sempre la donen a n'es Cap? Amb aquest sentit pues parlava es redactor de SINIUM quant deya que es Rector havia presentat contes a la Sala, i axó es de sentit comú; i cualsevol heu veu en no esser un benastra i un negat com tu.—Amb aquests arguments si que mostres be lo qu'ets, s'altura que fas i es gran refors que amb tú te s'in-Defensa. Seguint axí crec que dins poc temps en sentirem a dir de grossos de sa teua extraordinaria ciencia. ¡Llástima que n'hi hagi hagut un que, antes de nexer tu, tengués sa manya d'inventar sa pólvora! Perque si no fos estat axí, pronte tu l'hauríes inventada.

Pero passem envant i anem a veure per qué es jefe de sa Minoría, D. Francesch Crespí i Niell, no tengué cap reparo en aprovar tot d'una es conte que presentá el senyor Depositari de l'esglesia i no volgué que s'aprovás es de s'escolá sense antes haverlo tengut vuit dies demunt es tapete.

Aquí, vulguis no vulguis, oh escriguedoretxo de s'in-Defensa, he hi poría haver hagut un bon esplet de galtades, no volguent aprovar tot d'una es dos contes. Pero no n'hi hagué tantes, perque solsament se posaren reparos en aprovarné un. Pero se galtetja; i en primer lloc a n'es cap de l'esglesia i llevó a sa comissió de s'ajuntament encarregada de cuidarsé de sa cera, i també a s'escolá. Axí matex es estrany que vòltros que encare que no sigueu de sa Pell la teniu tan prima, de modo que vos ne pren com els ases de guixer que antes de pasarlós es bast ja suen, vuy dir, que encare no han pensat ni somiat els contraris en amenesarvós; i vòltros ja sentiú sa galtada, com si realment la vos haguessen enteferrada; i per axó sempre seguit, a n'es vostre dir, vos galtetjen, i sempre, en totes ses coses que no se fa es vostre gust, que per cert el teniu molt estragat, ja deis que vos pegan galtades. Es estrany dic, que volguent passar a n'els ulls de sa gent per tant bons, sieu tan aficionats a pegarné de galtades, i ben ferestes. En pegareu i no heu duptis, oh escriguedoretxo, formant un concepte molt bax de tots els que va-

ren intervenir en so conte de sa cera. Es jefe de sa minoría va donar a comprendre qu'hey devía haver *gato encerrado* amb tal conte. ¿Se pensava per ventura aquest escrúpulós que entre tots els interventors s'haurien partit sa ganancia? No heu crec; perque a dit jefe de sa minoría el consider com un homo molt recte i justicier i molt amante del jermá prohisme; i no hem de dubtar qu'ell no vol p'els altres lo que no voldria per si mateix. Are bé; si, per exemple, en temps d'eleccions li haguessen comenat dos covos de bescuit, i quant hagués presentat es conte, els *paganos* haguessen tengut reparos en aprovarle-hi tot d'una, per po que no-n volgués fer pagar dos i mitx i no s'hauria donat per ofés i molt ofés? Per axó, idó, no hem de dubtar qu'en Xesch va creure que es conte de sa cera estave ben fet; i per tant hem de pensar que es retjidor Forné tenia altres movils qu'el guiaven, quant demanava que es conte de sa cera estés vuit dies demunt sa taula. ¿Y quins serien aquests movils? Endevinálos tu que preteus de cames primes; perque el Sen Llendera amb axó no hi veu clá. Lo que veu pero i ben net, es que es jefe de sa minoría va tocar es bombo i es violón i altres coses més, i va demostrar a les clares que no era éll, aquell homo tan sabi i previsor i tan amante de sa bona administració i pau qu'hauria de reinar dins es poble. Va demostrar que volia passar en evidencia i en solfa a determinades personas. Y tot axó per que? Per res. ¿Que anava a conseguir es jefe de sa minoría tenguent vuit dies demunt es tapete es conte de s'escolá? Lo mateix qu'hauria conseguit si d'hi hagués tengut vuit mesos o vuit anys; perque per be que hagués examinat y pensat i repensat no hauria sortit de *tantos kilos de cera a tanto valen tanto*. ¿Y que hauria aclarit, repetesc amb axó? Res i res.

Es camí qu'ell havia de seguir l'havia d'haver pres antes, i ja que demostrá que no se fiava ni de sa comissió ni dels altres, havia d'haver fet es sacrifici d'anar a ses funcions religioses, i contar quants n'hi havia que duyen ciri; si'l duyen encés o apagat, si sa nit era quieta o borrascosa; si feya molt o poc vent; si els que duyen ciri el duyen tort o dret, etc., perque amb axó de dur es ciri d'una manera o s'altre si pot aprende molt en so cremar. Des-

pues de tot axó, havia de demenar quin conte presentaven els altres anys, tenguent també avinent totes aquestes circumstancies que acab d'anomenar. En tots aquests datos a la vista, hauria pogut pegar no mes que a pens, o sia, l'endevin o l'err, pero a la fi, qualque cosa, encare que de poc profit, hauria pogut fer. Mes, sensa aquest malavetx anterior ¿que pestes havia de preme tenguent els contes vuit dies demunt sa taula? ¡Vaja, vaja, vaja i vaja!

¿No s'havien aprovat sempre aqueis contes sense passar-hi s mes petit reparo? ¿No havien passat sempre com una seda, lo mateix que passen moltissims d'altres? ¿Per qué idó mostrar tant d'empenyo en Xesch en voler que quedás es conte de sa cera vuit dies demunt es tapete? Negrures, negrures i més negrures.

Consums

Aquell reverent escriguedoretxo de s'in-Defensa no se cansa de sucar ets ays amb so Consum amollant amb sa malicia qu'el caracteriza una mala fi d'embuys, insults i porqueríes. Dexant aparte que tals porqueríes, insults i embuys honren a n'es partit de Sa Pell perque surten de s'in-Defensa (periódic hipócrita que profesa ses matexes idées que s'Animalot pudent). El Sen Llendera tornarà a dir avuy quatre parauletes de referenci a n'es reparto de Consums.

Es día 6 de Jener de l'any 1910 lessent Batle interino En Bartomeu Font se va fer *just en vint minuts* es repartiment de Consums. Sa minoría de sa Junta Repartidora estava a n'es portal de sa Sala de sessions esperant qu'obrissen sa porta per assistir a n'aquell acte. Veient que havia tocat ja s'hora senyalada i havent transcorregut deu minuts mes sensa que obrissen sa porta varen requirir es Notari per axecar una acta. Se va presentar es Notari, i entrant a dins sa Secretaría, tan aviat com digué a n'en Font se objecte d'es requiriment, li va sortir aquest emb unes formes ben.... *talis quines*. Llevonnes afegex: tot está ja acabat, s'ha acabada sa sessió.

¿Quin havia estat es resultat d'aquella sessió tan.... *celebre*? ¿Que havia fet en Font Batle interino amb aquells

vint minutets de sessió? ¿Qué havien acordat aquells catorze o quinze fogoneus que hi havia dins la Sala es día 6 de Jener de l'any 1910? ¿Havien fet durant aquella reunió una obra justa, honrada i digne? ¿Qué feren? No vos buiden es cap: El Sen Llendera vos ho dirá. Aquella Junta Repartidora fogoneva presidida p'es Batle interino Bartomeu Font, emb aquells VINT MINUTETS que va durar sa reunió descarregaren fins a *tres mil* PESSETES a ne es fogoneus carregantlés a n'es partit de Sa Pell. Basta dir perque se compregui s'injusticia, es descaro i ses males entranyes d'es caporals fogoneus en lo que atany a n'es fet que mos ocupa, que hi va haver contribuyent pellsos que pagava *triple cuota* que sa que paga avuy un altre contribuyent fogoneu que tot-hom sap que te sis vegades mes de bens que aquell pellsos a ne qui abans he fet referencia.

Emb aqueys antecedents d'es fogoneus entra es partit nou després de haver arrenyonat de valent a n'aquells tiranos i despotes que mos oprimían. Es día que feya un any just que s'havia fet aquell reparto monstruós per lo inícuo i despótic, se va reunir sa Junta Repartidora composta de dotze pello-sos i dotze fogoneus. ¿Sabeu quin propòsit duyen es d'es partit pellsos? No-n duyen altre mes que treurersé de demunt aquelles tres mil pessetes que mos havien enjiponat es fogoneus a n'es repartos passats i carregarlés a n'aquells fogoneus mes forrats i reforsats de caciquisme que per espay de vint anys no han pagat ni de molt es consum que les correspón. ¿Qui pot recriminar es desitj o projecte que duyen es repartidors pello-sos es día 6 de Jener de la any 1911? Calsevol persona que tenguí d'alló que mos distingex de ses bistis, aplaudirá per justa, rasonable i equitativa s'obra que volien dur a terme els repartidors pello-sos. Are, es fogoneus, aquesta tropa que vivien d'es producte de sa tiranía, aquesta chusma que tan poc li interessa s'honradés i se igualdat dins sa vida municipal con tal de no haverse de gratar sa butxaca, aquest reverent articulistetxo de s'in-Defensa que per sentiments es mes.... especials, predica per voler entronisar es seu amic coral polític funestíssim, tota aquesta trápala está molt bé que recrimini es projecte que tenia acordat enguany se Junta Repartidora pello-sa

¡Estaven tan acostumats a pagar tan petita cuota! ¡Feyen tants de trucs i baldufes!!

Pero passem envant: se varen retirar aquells repartidors fogoneus de sa sessió d'es dia 6 de Jener de l'any 1911 sense haver arribat a n'es contribuyent que feya vint d'es repartiment. ¿Se retiraren perque trobaven grosses ses cuotes que senyalava se Junta Repartidora? ¡Qué s'havien de retirar per axó! Se retiraren, encare que diguin lo contrari els escriguedoretjos de s'in-Defensa capitanejats p'el reverent aprenent, se retiraren per que eren dotze a dotze, i com que no quedava número suficient, no s'poría fer llevones es reparto, i es retgidor Forné capitá d'es moviment revolucionari havia ja abans pregonat per tot arreu qu'es Consum s'havía de cobrar amb so repartiment vey i no amb so nou. De manera que sa retirada de sa fracció fogoneva le va motivar s'empenyo de es Forné en que se cobrás es Consum amb so repartiment *célebre* qu'havían fet es fogoneus bax de sa direcció de en Tomeu Font.

Hagué de venir a fer es repartiment un Comissionat de s'Hisenda i aquest, cotelant es repartiment de l'any 10 amb so de l'any 9 i anteriors, va veure sa càrrega progressiva que a noltros mos havia enjiponat es Caciquisme, i amb un sentit altament laudable per estar bassat en sa rectitut i s'imparcialitat, va posar a n'es seu lloc ses coses malmenades i envitricollades p'els odiosos Caciques d'aquesta vila. Es Comissionat va fer un reparto PROPI d'un poble culte, honrat i justicier. Es Comissionat va fer un reparto netetjat de sa venjansa asquerosa que a n'es de le any deu hi havien posat es repartidors fogoneus. Es Comissionat va fer un reparto IMPROPI d'un poble dirigit i atropellat per un batle interino com en Tomeu Font. Per axó protesten es partidaris d'en Font, per axó mou tanta seregata aquell reverent escriguedoretjo de s'in-Defensa. Perque es Comissionat mos va llevar de demunt ses costelles aquelles tres mil pessetes que despoticament mos havia envergades en Font per reduirmós per s'opressió a s'esclavitut, perque es Comissionat les va posar, a n'es que toca pagarlés si ha d'reinar s'esperit de justicia, per axó aquells descarats escriguedoretjos de s'in-Defensa diven qu'es Comissio-

nat va fer *un reparto monstruo* i que *d'una hora enfora, a la llejo, se veia que just sa cega passió política i s'esperit maleit de venjansa porien essé sa mare de sa criatura.*

Presenten aquells escriguedoretjos de s'in-Defensa com a prova aplastant de que es reparto d'enguany era injust, venjatiu i monstruós, ses docentes xixanta reclamacions que presentaren es dia de sa junta d'agravis. ¡Vaje quina virollada! ¿Qui es que no sap que tots es fogoneus están incondicionalment subjugats p'es servilisme? ¿Qui no sap també que degut a sa guerra que fa a l'Esglesia en Font no assistexen a cap processó mes de mitja dotzena de fogoneus? De ses docentes xixanta reclamacions n'hi havia docentes setanta qu'eren per sumissió a n'es Cacique. En demés que a n'es repartiment de la any deu, cuant mos enjiponaren ses tres mil pessetes, hem presentarem noltros molt mes de docentes xixanta i no n'hi havia cap de noltros que fos obligat ni cuant i mes convidat a reclamar.

Diven també que el Sr. Administrador dirigit p'es bon sentit les va fer mil cinquentes pessetes de baxa y que el Sr. Delegat inspirat en s'esperit elevat de justici i recta criteri, va atendre totes ses reclamacions. ¿Que vos creis escriguedoretjos que amb axó ja tenfu la Seu plena d'ous? ¿Que hi anau de errats! ¿Es cuestió d'anyada! L'any que vé torpareu esser servits d'es matex i SI ES VENT NO BUFA D'ES MATEX plat, LLOC, el Sr. Administrador, dirigintse p'es bon sentit i el Sr. Delegat inspirantse en s'esperit elevat de justicia i recta criteri no vos atendrán ses reclamacions. ¿Que no hu creis? ¡Y massa que hu creis, com noltros també massa sabem es per qué les vos varen atendre a ses reclamacions aquest any!

El Sen Llendera vos assegura desde are que no sempre tendreu s'esplet que tengueren enguany, i que ben esposats estau que un altre any pagueu ses veyes y ses novelles.

¡Ja'n tornerem parlar!

¡Gracies!

Aquella cuadrilleta d'escriguedoretjos de s'in-Defensa defensadors d'es partit fogoneu que dirigexen Tiranos i Déspotes, defensadors d'aquell partit usurpador d'es dret electoral, defensa-

dors d'aquell partit altament inimic de l'Esglesia, autors o defensadors de aquells qu'escrigueren aquelles cosotes dalt «Es Puput» i «El Ideal» contra el Sr. Ecónom i contre el capellans Ramis i altres, que axecaren falsos testimonis a n'el Rvt. Pare Jaume, que feren una guerra endimoniada a la Santa Missió, que feren balls d'aferrats devant l'Esglesia es temps sant de Missió, qu'en feren de més indecents devora l'Esglesia es dia de Coranta Hores, que desde sa cadira de sa presidencia de s'Ajuntament apostrofaren brutalment a n'el Sr. Ecónom, que posaren multes a ne els Sants, que no volgueren anar a sa processó del Corpus; aquells escriguedoretjos que defensen a n'aquell monstruo que aconsaya que no vagin a missa, qu'escupin a sa cara a n'es capellans i que les apedreguin; emb una paraula, aquella trápola d'escriguedoretjos de s'in-Defensa que defensen tot lo que es contrari a l'Esglesia, a ne els seus ministres, a s'honradés i a n'es dret polític, dissapte passat diu referent a noltros lo que segnex:

«Sa derrera plana des «Sinium», no la contestarem perque hi ha coses que se contesten per sí matexes. Aquest modo d'escriure esborrona, es massa infame, massa brut, massa pudent, massa asquerós perque noltros hi volguem mesclá saliva. Els qui han escrita aquesta plana son vertadés dexeables, dexeables aprofitats i ben aprofitats den Ferrer i Guardia, germanets, ben germanets den Lerroux, enconats den Banyeta verda, fills rematats den Barrufet, parits del dimoni. Ja no hi pot have rés mes denigrant per un homo i mes si preten de catolic, que estampá aquestes porquerías. Cualsevol de cara y ulls ha d'está avergonyit d'esse Sinavé i de que se comporti surti a llum un escrit tan oiós, tan cotxino, tan infamiós, tan indecent, tan immoral, tan anticatolic, tan de tot... I parlau de religió? i blasonau de catolics? Indignes mil vegades indignes de perteneixe a l'Esglesia catolica. Ni es nihilistes, ni es petrolistes, ni els anarquistes hu fan pitjó. Sa religió de Cristo es religió de caridat i voltros heu desterrada sa caridat y le heu arrancada de dins es vostro cor. ¡Desgraciats! No recordau que un cristiá sense caridat es un mónstruo, pitjo que una fiera? Res som deia l'apóstol S. Pau, si sa memoria no mos es fla-

que, res som si no tenc caridat. Ja en puc fe de coses, empero si no tenc caridat res tenc; encare que tengui es dó de profecia i conegui totes ses ciencies i tengui fé sa mes arraigada, si no tenc caridat, res som. Heu sentiu voltros es quatre escriptoretjos del «Sinium»? No sou res, mirau si vos té en poque cosa l'apóstol. I efectivament, qui quant vos veu remolcarvos tant i tant dins es clot pestilent de sa passió é infamia, qui no ha de creure que els qui escriven dalt es «Sinium» son quatre desvergonyits, animalots pudens, sense pisque de fé i d'uns sentiments es mes baxos i repugnans? Que heu d'aná á parlá de religió si le vos heu posada per montera? Que heu d'aná á treure l'Esglesia si voltros matexos pareix heu convertida aquesta mateixa Esglesia en casa de negociació? Que no hu veis que pes fets demostreu essé una gent de forque? Tots els bons cristians vos despreciaràn, clamaràn cuantre voltros per aquest escriure tan infamiós. Axo no es portarse á lo catolic, axó es, clarito, tirá pe sa finestra es catolicisme. SA DEFENSA protesta d'aquesta forma bruta que usau i amb noltros protestará tota persona sensata. Primé morí, sí, primé morí antes que perteneixe en aquesta nova religió vostra».

¿Trobau que hi pot haver gloria mes gran p'es SINIUM que sa que mos doia aquesta teringa de gargaís que mos tiren aquells quatre escriptoretjos de s'in-Defensa.

Grata si te pica, reverent

Se conex que no te va agradar es brou que te va donar El Sen Llendera. Preparat idó per un ratx mes i pensa que no parl tartamús ni atacat de nirvis com tú. Te repetesc avuy que de catolicisme com es teu i es d'es teu Senyor no'n vuy mudes, perque es d'es que professen es fariseus, puputés i berrufetistes, i tant si t'agrada com no, sostenc que puc desitjar que s'en vaji a fer vaumes tot aquell que sigui, com es, un inimic declarat de l'Esglesia, perturbador de sa pau i tranquilidat pública, ocasionador de mals graves que afecten a n'es poble. ¡Grate, grate, reverent!!

El Sen Llendera.

∴

NOTA.—Sa gran festa cívica-religiosa que s'ha feta aquesta semana a n'aquest poble dedicada a l'Assumpta

ha fet que El Sen Llendera hagi passat moltes hores admirant sa grandiositat divina i els sentiments altament catolics d'els seus companys pellosos. Axí ha estat que sa llendera no ha jugat lo que devia; primer son unes que ses altres.

Ja les aglapirem a n'aquells escriptoretjos diumenge que ve, si Deu ho vol.

ADVERTENCIA

Por falta de tiempo no hemos podido ultimar la reseña de las fiestas solemnísimas que se han celebrado durante los días 13, 14 y 15 del corriente mes en esta población, organizadas por nuestro Ayuntamiento y por el *Círculo Solidario*.

En el número próximo las reseñaremos extensamente.

Establecimiento Tipográfico

DE LAS

Hijas de Juan Colomar

Campana, 2 - PALMA

Impresiones de todas clases

á una y varias tintas

ENCUADERNACIONES

de lujo y económicas

Perfección Prontitud Economía

